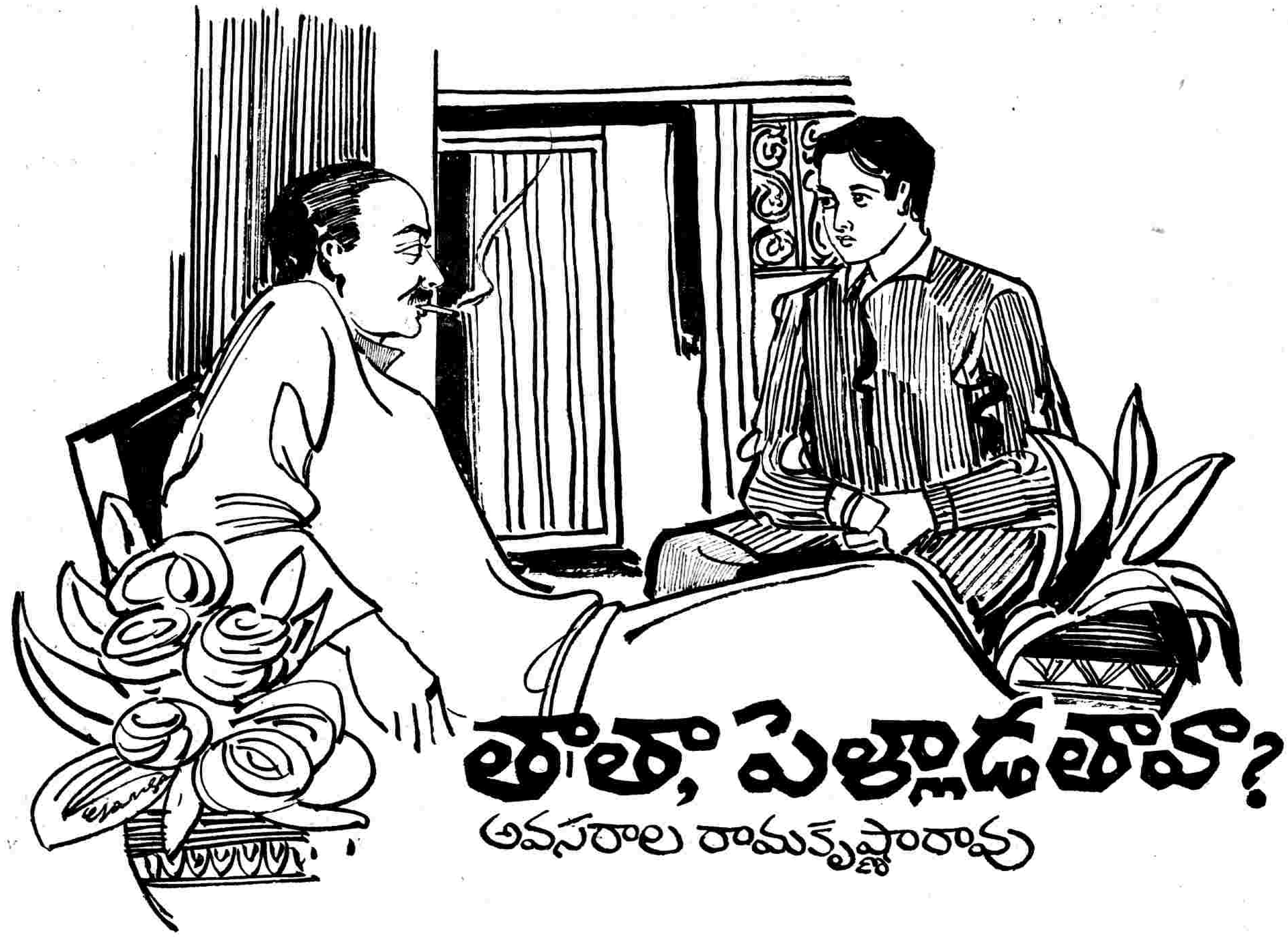

తాతా, పెళ్ళాడతావా?

అవసరాల రామకృష్ణారావు

ఎదురుగుండా ఏమీ అనలేక కథల్లో పెట్టి ఏకేస్తూ ఉంటానని చాలామంది మా బంధువులకి నేనంటే మంట. స్వతహా నేను చాలా మంచివాణ్ణే అనీ, నా పెళ్ళామే నాకు లేనిపోనివి నూరిపోసి కిట్టనివాళ్ళమీద దుమ్మెత్తిపొయ్యమని 'డిక్టేటు' చేస్తూ వుంటుందనీ మరో ఆరోపణ. అపోహాలు సహా, అహో, ఒక్కొక్కప్పుడు ఎంతటి మహోపకారం చేస్తూంటాయి! వచ్చినవాడు కాదనకుండా కాపాడుకుంటూ, తద్వారా బంధుపీడ ఒదుల్చుకుంటూ సినిమా సంభాషణలు రాయడానికి పట్నం వచ్చినప్పుడల్లా, ఇక్కడ ఏ వీధిలో చూసినా మా గోత్రీకులే అఘోరిస్తారు గనక ఎక్కడా దిగకుండా ఏ హోటల్ 'జిగ్ జిగేల్' ఎయిర్ కండిషన్ రూమ్‌లోనో ఏదోవిధంగా తల దాచుకుని ఎంజాయ్ చేస్తూ ఉంటాం.

కాగితాలూ కలమూ ముందు పడేసుకుని కూచున్నానుగాని కథ నడవడంలేదు. తలెత్తిచూశాను. హాయిగా నిద్రపోతోంది వాణి. అంతవరకూ రాసినదానివైపు మళ్ళించాను దృష్టి. నేను రాస్తున్న సినిమా పేరు 'దసరా సచ్చినోడు.' అప్పటికి సగం మాత్రమే సాగేయి మాటలు. రాసింది చదువుకుంటే నాకే సిగ్గేసింది.

ఎన్ని ఫామిలీ ప్లానింగ్ ప్రక్రియలు వెలసినా ఎంత వయసు ముదిరినా, పాపం తెలుగుసినిమా హీరోకి 'నిరోధ్' గురించి అయినా తెలీదు! కథానాయిక 'సేఫ్ పీరియడ్' అయినా పాటించదు! చేసిన చీకటి తప్పుకి ఫలితంగా ఇంటర్వెల్ అయేసరికి విధిగా నెలతప్పి, వీధిని పడకమానదా కషాయిత గ్లిసరిన్ లోచన! ఒకవేళ ఎబార్షన్ అనేది చట్టబద్ధం చేయబడినా అది కథాగమన రీత్యా దర్శక సమ్మతం కాదు గనక, 'కడుపు చించుకుంటే ఆపరేషన్‌బల్లమీదే పడుతుంది సుమా!' అని ఎవరెంత చెప్పినా రెండుచెవులూ మూసుకొంటుందా కల్పిత కాటన్ కుచ!

ఒకచోట నిలబడని ఆలోచనలకి అక్కడితో ఒక్క నమస్కారం చేసి, రాస్తున్నది కట్టిపెట్టి, హోటల్ రూం నుంచి మెయిన్‌రోడ్ మీదకు చేరేశాను శరీరాన్ని. వంద గజాలు నడిచానో లేదో, మా కాశీపతి మామయ్య కంటబడక తప్పించుకోలేకపోయాను. ఆ వయసులో నడకలోనే కాక, మాటలో కూడా ఆ దారుఢ్యం చూసి మతిపోయినంత పనైంది నాకు.

'నీతో మాటాడాలి, ఎక్కడైనా కూర్చుందామా?' అని అడిగితే ఎలా తప్పించుకోవడమో బోధపడలేదు నాకు. ఎండవేళ అయినా చల్లగాఉంది

అపూట. ఇద్దరం పార్కుకి వెళ్ళేం. రేడియో రూం వరండాలో రెండు సిమెంటు సోఫాలలాంటివి ఉన్నాయి. అక్కడ కూచున్నాం. 'ఉండు, ఇప్పుడే తీసుకొస్తాను' అని కాశీపతి ఉన్న పాటున లేచివెడితే ఆశ్చర్యపోయాను. 'రౌడీలను కాదుకదా, నన్ను తన్నించడానికి? ఈ మధ్య అత్తయ్యను హేళన చేస్తూ నేను పత్రికలో రాసినకథ ఇంకా మరచిపోలేదేమో!' అనిపించి చిరు చెమటలు కమ్ముకొచ్చేయి, నుదుటి మీద. కాని కాశీపతి తీసుకొచ్చినవి తనకి చుట్టలూ, నాకు సిగరెట్లూనూ. చల్లని వాతావరణాన్ని అవధుల మేరకు పొల్యూట్ చెయ్యడానికి పోటీలుపడుతూ మేమిద్దరం దీపారాధన చేస్తూండగా కాశీపతి దీవించడం ప్రారంభించాడు. నన్నుకాదు, కోదండపాణి బాబాయిని!

మళ్ళీ ఈ కోదండపాణి మా కాశీపతికి పైవాడు కాదు! దూరపు చుట్టరికం కావొచ్చుగాని మా వనచరులందరిదీ ఒకటే శాఖ!

పువ్వుని చూసి ముద్దాడడానికి తల్లివేరు ఎక్కడుందో తవ్వవలసిన అవసరం లేకపోవచ్చుగాని కోదండపాణి పువ్వులాంటివాడు కాదుగదా! అతన్ని గురించి కాశీపతి ప్రస్తుతం చెబుతున్నది అర్థంచేసుకోవాలంటే నాకు తెలిసిన కోదండం గత చరిత్ర నెమరువేసుకోక తప్పలేదు నాకు.

మామగారు మనోహరం పంతులుగారికి డిస్ట్రిక్ట్ జడ్జిగా ప్రమోషన్ వచ్చిందని తెలియగానే — ఆ ఆనందంతో మరింత ఎక్కువగా గెంతులు వేశాడో యేమో కోదండానికి జీళ్ళపాకంలాంటి కీళ్ళవాతం పట్టుకుని మరి వదలలేదుట. అంతటి అంతస్థులో ఉన్న వాడికి అల్లుడై, గుమాస్తా పని ఇంకా కొనసాగించడం మామగారికే మచ్చ

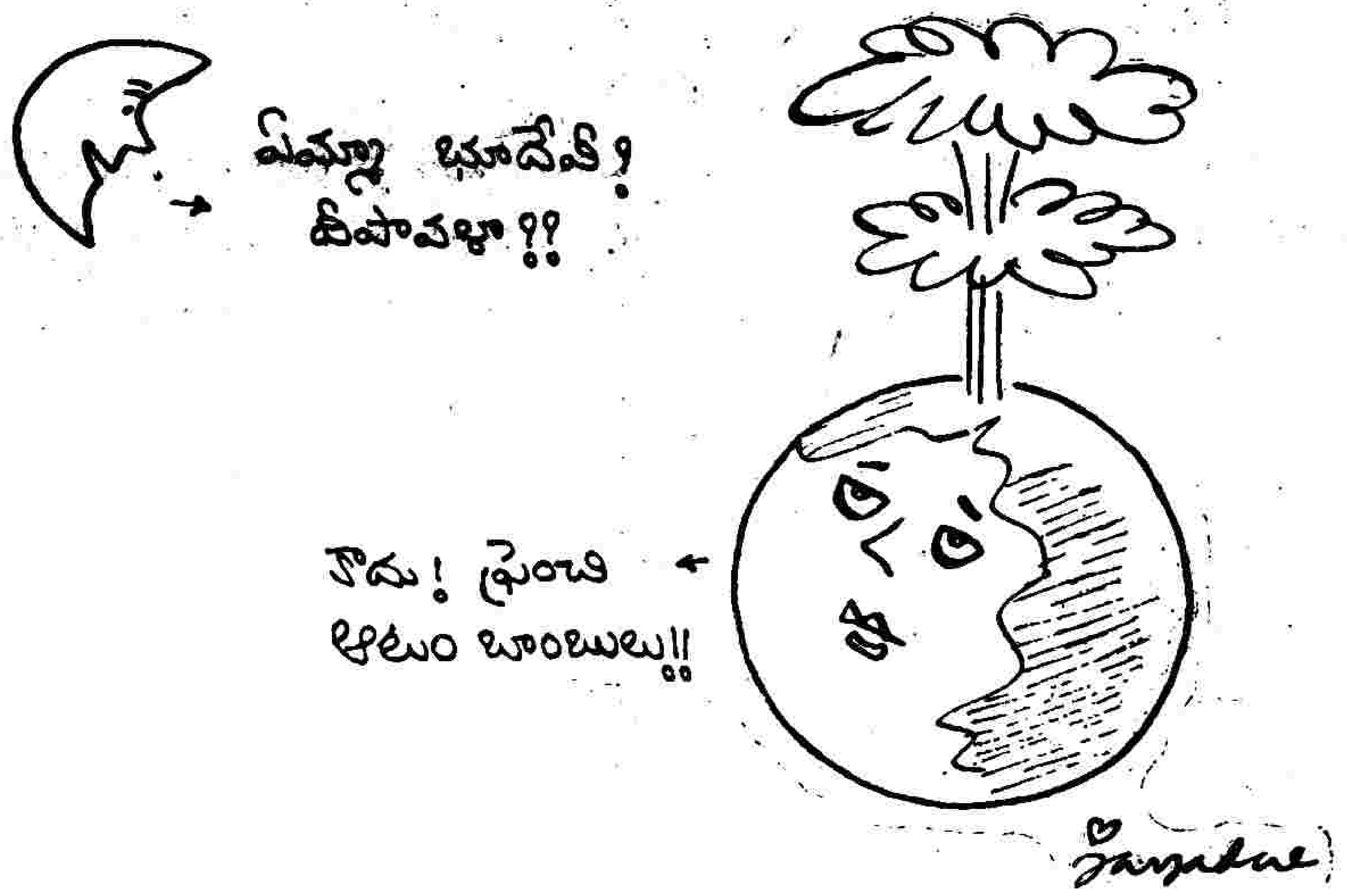

అని నిలుచున్న పాటున చేస్తూన్న ఉద్యోగానికి తిలోదకాలు ఇచ్చేశాడు. ఆ తర్వాత అతను ఆఫీసులో అడుగు పెట్టలేదు. అంతేకాదు మామగారింట్లో మంచంమీద పక్కేసినవాడు మరికాలు కింద మోపలేదని చెబుతారు!

వకీలెరిగి వాతపెట్టడం జడ్జీగారికి బాగా తెలుసు. కాని 'కీలుకీలూ సలుపు, మామా!' అని మూలుగుతున్న అల్లుడి నోరు మూయించడానికి కీ వైద్యుడి దగ్గిర దొరుకుతుందో ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా, తెలిసి చావలేదు. పంతులుగారి కట్టుకున్న పెళ్ళామా, మంచి పై చూపున్న మనిషి, చేయించుకున్న పుట్టిన దినాలకంటె పెట్టించుకున్న తద్దినాలే ఎక్కువ! ఇక ఒక్కగానొక్కడైన కొడుకుగాడా, బాగా దూరదృష్టి ఉన్న మనిషి, ఇస్త్రీ మడతలాంటి ఒక ఇంగ్లండు స్త్రీ రత్నాన్ని కట్టుకుని అక్కడే స్థిరపడిపోయాడు! ఇక అమ్మాయి కస్తూరి, అదెప్పుడూ తలపైకెత్తగా ఎవరూ చూసిఉండరు. దాని అవలోకనం ఎప్పుడూ క్రిందకే, భర్త పాదాలవైపే! ఇంట్లో నడయాడే ఒకే ఒక్క రక్తబంధువుని చూస్తే పంతులుగారికి సహజంగా పంచప్రాణాలూను. ఇక తన కూతురి ఇలవేల్పుని, ఆ నొప్పులకుప్పని, ఇంకా నొప్పించడం దేనికి? అలా ఆయన ఆలోచించగానే కోదండంకి ఇక మంచం దిగవలసిన అవసరం లేకపోయింది.

ఇక ఆ రోజుల్లో, ఆ పెద్ద బంగళాలో, అల్లుడికని ప్రత్యేకించిన ఆ గదిలో ఏ తెల్లవారు ఝామున కాస్త చెవి ఒగ్గివిన్నా భర్త పాదాల దగ్గిర కూచుని, కస్తూరి, కర్రసుత్తితో ఆయనగారి వాతం నొప్పులు తగ్గడానికి, సెవానుగా దరువులు వేస్తున్న టక్కుటక్కు చప్పుళ్ళు వినిపించేవి. అప్పుడప్పుడు కునికిపాట్లువచ్చి కర్రసుత్తి చేతిలోంచి జారిపోతూఉంటే, ఆ 'మృగమహారాజు' ఏ డొక్కలోనో తంతూ ఉంటే తెలివి తెచ్చుకుని లెంపలేసుకుని మరింత శ్రద్ధతో పాదపూజ చేసుకునేది ఆ జూనియర్ సుమతి. ఇలా జడ్జీగారమ్మాయి ఇరవై ఏళ్ళపాటయినా తరించి ఉంటుంది! అన్నాళ్ళ మంచం దిగకపోయినా అతనేం చెక్కుచెదరలేదుగాని, వెన్నులో ఏదో సలుపూ పోటూ ఆరంభించి అది బోన్ టీ. బీ. కింద పరిణమించింది ఆమెకి. ఆఖరికి ఆపరేషన్ బల్లే ఆపద్బంధువురాలై ఆమె కష్టాలు గట్టెక్కించింది. ఆమె వెళ్ళిపోయాక ఇక ఇక్కడ అట్టే ఉండలేకపోయారు జడ్జీ

గారు. తండ్రి హఠాత్తుగా పోయినట్టు కేబిల్ అందగానే వెంటనే వచ్చివాలితే గాని ఆగలేకపోయింది ఆ పుత్రప్రాణి. తండ్రిది ఏదైనా మిగిలి ఉంటే అది గంగలో కలిపి, ఆస్తిమాత్రం అణా పైసా తేడారాకుండా ఆకాశమార్గాన తన్నుకుపోయాడు. కోదండపాణి అవస్థమాత్రం బతికుండగానే పట్టు పరుపుమీంచి ముట్టుచాపమీదికి దించేసినట్టయింది !

అతనికి తనదంటూ ఉన్న ఆస్తి ఉంటే అది తండ్రిద్వారా సంక్రమించిన పెద్ద కాంపౌండులో ఉన్న చిన్న పెంకుటిల్లు మాత్రమే. ఇన్నాళ్ళూ అద్దెకిచ్చేశాడు దాన్ని. ఇప్పుడు అందులో ఉన్న వాళ్ళని అమ్మబాబో అని బతిమాలుకుని ఖాళీచేయించి పునః ప్రవేశంచేశాడు. చిన్నతలగడా అంత సైజు ఉన్న ఓ హోమియోపతీ 'మెటీరియా మెడికా'ని మాత్రం చంకని పెట్టుకుని సొంత బొందిని చేరుకుంది ఏభై దాటిన 'ఎల' ప్రాయంలో అతని ప్రాణి. ఎవరికొచ్చినా తనకింకా చావురాలేదు గనక, చేవకి నిజానికెప్పుడూ చావు లేనేలేదు గనక, పది కాలాలపాటు బతకడానికే నిశ్చయించుకున్నాడు కోదండం.

తనకి రోగమేలేదనీ వైద్యమే అక్కర్లేదనీ ఎప్పుడైతే పోల్చుకున్నాడో ఎదుట కనిపించిన ఎంతటి ఆరోగ్యవంతుణ్ణైనా రోగిగా నే గుర్తించి, తనకి అర్థమయిన కొద్దిపాటి హోమ్యోపతీ వైద్యజ్ఞానంతో, 'ఉచిత రీతిని' వైద్యసదుపాయం చెయ్యడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు కోదండపాణి. అలా రోగంలేదని కొట్టిపారెయ్యకండి మరి ... ఎంత మొండిరోగానికైనా హోమ్యోపతిలో భేషైన మందులున్నాయి. ఎంత నీరసంగా కనిపిస్తున్నారు మీరు ! అశ్రద్ధచేస్తే పొద్దున్న ఆరంభించి రాత్రికి కొట్టేసిన కేసులున్నాయి. అన్నీ అందరికీ తెలిసిపోతే మేం వైద్యులం ఎందుకూ ?' అని ధన్వంతరికయినా దడపుట్టించేలా మాట్లాడ్డం నేర్చుకున్నాడు. 'ఒడ్డూ పొడవూ ఉండి, తిన్నది అరిగి, నిద్ర పడుతూంటే సరిపోయిందా ! పైకి కనపడకుండా లోపల లోపల పంది కొక్కు కన్నాలుపెట్టే సంకటాలు ఎన్ని లేవని ! అలా మేకపోతు గాంభీర్యం ఒలకబోస్తున్నారుగాని, మీ కళ్ళల్లోకి చూస్తే సరిగ్గా రక్తంలేదని స్పష్టంగా తెలిసిపోడంలేదూ ! దీన్ని ఎనీమియా అంటారు. పాండురోగమని మనవాళ్ళు అంటారు. దీన్ని ఇంకా ఇంకా ముదరపెట్టుకుంటే ఎలా తిన్న అన్నం అలా వెళ్ళిపోతుంది, నాకేం ?' అని అశ్వనీ దేవతల్ని సహా హడలగొట్టించి పారేస్తున్నాడు, రాత్రిపూట ఏదో కుట్టి పొద్దుటకి ఇంత దద్దురుగా కనిపించి చూపించుకుంటే, కుష్టుమచ్చ ఇలాగే ఉంటుందని పుస్తకంలో చదివాను. ఎందుకైనా మంచిది. మూణ్ణెల్లు సల్ఫరు హై పొటెన్సీలో పుచ్చుకోండి, కీడెంచి మేలెంచమన్నారు' అని సలహా ఇచ్చేస్తున్నాడు. ఎంతో భయంతో ఓ స్టూడెంటు కుర్రాడు తన ఆందోళన చెబితే 'ఆడాళ్ళ దగ్గిర పడుకుంటేనే సుఖరోగాలు రావాలని ఎక్కడా లేదు తమ్ముడూ ! యూరినల్స్ పరిశుభ్రంగా ఉంచుకోరు గనక, కొంచెం రేర్ గానే అనుకో - ఇలాంటివి వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఈ రోగం నువ్వు భయపడుతున్నదే అని స్పష్టంగా చెప్పలేనుగాని అలా డెవలప్ అయ్యే అవకాశం మాత్రం స్పష్టంగా ఉంది. ఓ ఆరునెలల పాటు రోజుకి రెండేసి పూటల చొప్పున అర్నికా మింగితే తప్పేమిటి, ప్రివెన్షన్ ఈజ్ బెటర్ దేన్ క్యూర్ గదా !' అని హెచ్చరించేస్తున్నాడు.

లేని రోగం ఉందని భ్రమ కల్పించి మందిస్తున్నాడు గనక - వ్యాధి తగ్గకపోవడం అనే ప్రసక్తేలేదు ! మొదట్లో నాటుప్రజాహృదయంలో నాటుకుని, వేరువేరు పైవర్గాలలో కూడా క్రమంగా వేరు తన్నుకుని, పాతుగల పెద్దల దృష్టిలో కూడా డాక్టరుగా పాతుకుపోయాడు కోదండపాణి. ఎప్పుడూ పెళ్ళో, పెద్ద కర్మో అన్నట్టు కిటకిటలాడిపోయేది అతని కొంప.

ఏదో మాత్ర ఇవ్వడమేగాని ఏమాత్రమూ డబ్బురూపేణా పసూలు చెయ్యకపోడమే అతని కీర్తి పతాక మరింత ఫర్ ఫర్ లాడడానికి కారణమేమో ! తన కొడుక్కి కడుపు నొప్పి వస్తే అది అపెండిసైటిస్ అని పోల్చి, ఆపరేషన్ చెయ్యకుండా మందిచ్చి మళ్ళీ ఆ నొప్పిరాకుండా చేశాడే. మంగలి వెంకట్రవణ అదెలా మర్చిపోగలడు ? అందుకే నెలకోసారి క్షవరం చెయ్యడమే కాకుండా వారం వారం ఒళ్ళు నలిచి డాక్టరుగారికి తలంటడానికి సిద్ధపడిపోతూ ఉంటాడు. చాకలి అప్పలసూరి మరదలు వెర్రిచూపులు చూస్తుంటే అది ఒకరకమైన బ్రెయిన్ ఫీవర్ గా నిర్ణయించి మందిచ్చి నిమిషాలమీద మళ్ళీ మామూలు మనిషిని చేశాడే, ఆ బాబు ఉపకారం ఏంచేస్తే తీరుతుంది ? వాడే రోజువిడిచి రోజు ఇంటికొచ్చి పద్దు కూడా రాసుకుని, కుక్కచెవుల్లాంటి బట్టల్ని తీసికెళ్ళి పాముమీసాలు చేసి అందించేస్తూ ఉంటాడు. కాణీ చేతిలో పెట్టబోతే భోరున ఏడుస్తాడు. మామూలుగా వచ్చే పురుడే ఎక్కడ కష్టపడిపోతుందో అని తన ఇంటిదానికి మందిస్తే, నా ఇల్లే నిలబెట్టేరు. మీ గోడపడిపోతే చూస్తూ ఊరుకోగలనా ! అని మేస్త్రీ భీమన్న సరుకుతో సామానుతో సిద్ధమైపోతాడు. ఆఖరికి ముక్కూ మొహం

తెలియని టీ. సీ. అయినా సరే రైల్లో చెకింగుకని కోదండపాణి దగ్గిరకి వస్తే 'అయ్యో, ఈ దిక్కుమాలిన మొండి కత్తెరతో ఇంతింత దళసరి టిక్కెట్లు నొక్కి నొక్కి మీ లేతవేళ్ళు ఎలా వాచిపోయాయో. లేదని మిమ్మల్ని మీరు మభ్యపెట్టుకుంటే సరా? మూడు డోసులు బెల్‌డోనా వాడి చూడకూడదూ? పోనీ నా దగ్గరుంది యియ్యనా?' అని పంచదార లాంటి పలుకులు అందిస్తూఉంటే మరి టిక్కెట్టు ప్రసక్తే లేడు! మరొక 'దోమలుకుట్టిన కేసు' క్రానిక్ ఎగ్జిమాగా గుర్తించి కుదిరిస్తే ఆ పేమెంటు ఎంతిస్తానన్నా ఒప్పుకోలేదు. ఆఖరికి ఆ పేమెంటు అమ్మేస్తున్న సెకండ్ హేండ్ మోటర్ సైకిల్ మాత్రం తర్వాత డబ్బియ్యక మానకని ఒట్టువేయించుకు పుచ్చుకుని, అక్నెల్లై తిరుగుతున్నాడు దాని మీద. కారుదున్నలాంటి ఆ వాహనం మీద అతను బయలుదేరే తీరుచూస్తే 'వెడలెను కోదండపాణీ' అనేపాట గుర్తువచ్చినా 'వెడలేననుకో, దండపాణీ!' అని కొత్త సంగతివేసి పాడుకోవాలని కవి హృదయం గారాలు గుడుస్తుంది!

'ఈ వయసులో ఇంతటి ఓపిక ఎలా వచ్చిందో' అనుకునేవాణ్ణి కోదండపాణి బాబాయి గురించి అప్పుడప్పుడు చెవులో పడే చిత్రవిచిత్రమైన ముక్కలు విని... కాని కాశీపతి మామయ్య చెప్పినదాన్తోనే అసలైన కథ ఆరంభమైందేమో...

కోదండపాణి ఎదురింటి లైపిస్టు ఓనాడు తన పెద్ద కూతుర్ని తీసుకుని వైద్యానికొచ్చాడు. అతన్ది చాలా పెద్ద కుంటుంబం. వచ్చే చాలీచాలని జీతంలో పదిమంది బతకడమే కాకుండా పల్లెటూళ్ళో ఉండిపోయిన తల్లికీ తండ్రికీ నెల నెలా ఓ పఫై అయినా

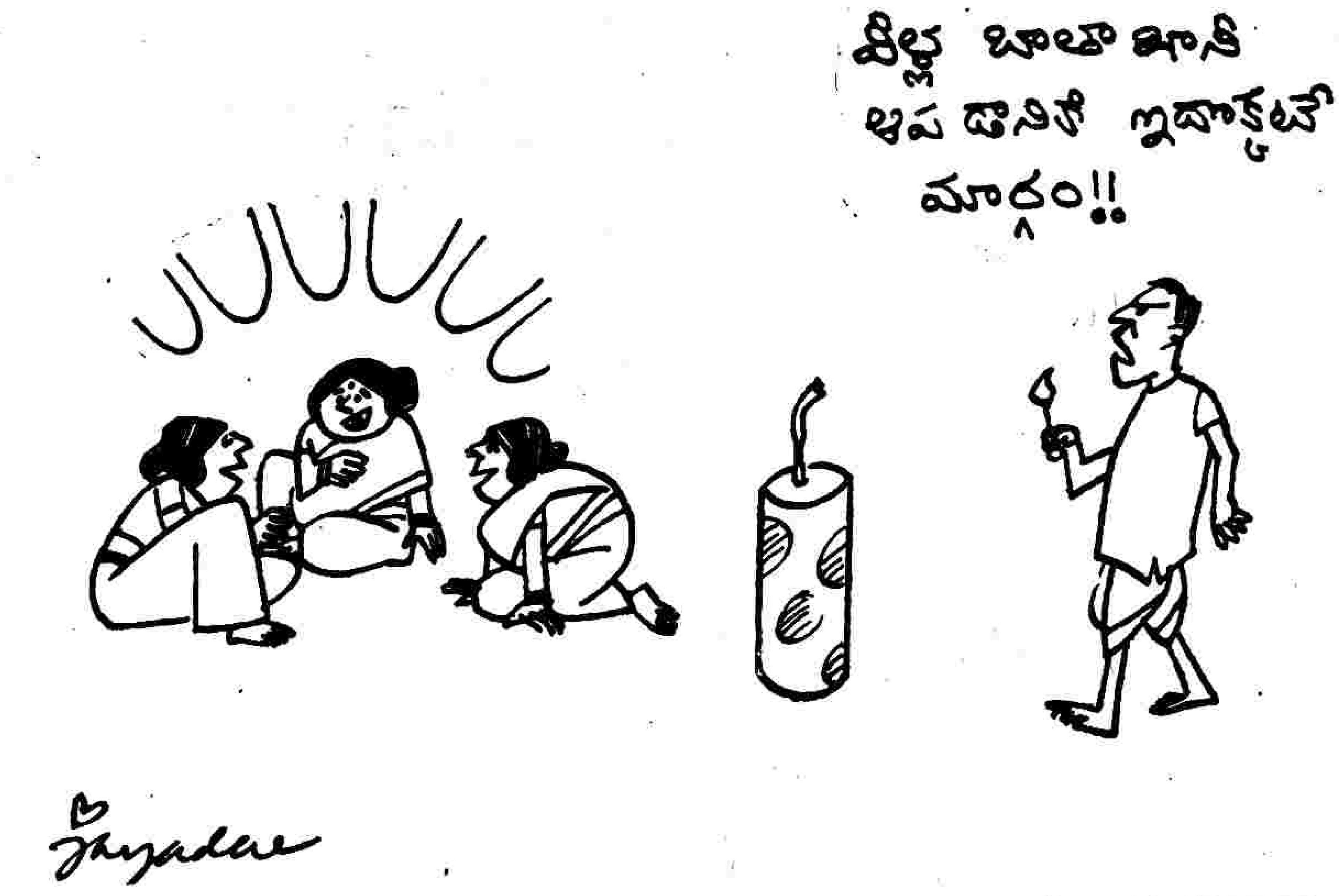

పంపాలి. 'ఇది చూస్తే ముండ మోసి ఇల్లు చేరింది. దీని ఖర్చుమాట ఎలా ఉన్నా ఒక్కచేత్తో ఎంతమందికైనా అవలీలగా వండి పారేసేది. ఉన్నట్టుండి దీనికి కడుపునొప్పి పట్టుకుంది. ఇంట్లో ఇన్ని ఖర్చులతో మేమేం డబ్బుఖర్చుపెట్టి వైద్యాలు చేయించగలం చెప్పండి? మీలాంటి ఉదారులు ఉండబట్టి ఏదోవిధంగా రోజులు వెళ్ళబుచ్చుతున్నాం. ఒక్కలా బాధపడిపోతోంది. దాని దినం ఎలా తీర్చుతారో!' లైపిస్టు చాలా సాధారణంగా చెప్పిన ఆ ఆఖరి మాటలో ఏదో సజెషనూ, మంచి సందేశమూ స్ఫురించాయి కోదండపాణికి. ఇన్నాళ్ళూ వెనకబడిన దళితవర్గాల సేవలోనే బ్రతుకును మీదు కట్టేడు తను, ఇకముందు పేదస్త్రీలను కూడా ఉద్ధరించి శేషజీవితం ఆ సిరి కృష్ణపరమాత్మ అడుగుజాడల్లో నడుపుకుందామనే స్థిరనిశ్చయానికి వచ్చేశాడు నిమిషాలమీద. 'మీకు అభ్యంతరం లేకపోతే _ దూరంకాదు కాబట్టి మళ్ళీ మళ్ళీ పంపుతూ ఉంటే, కేసు హిస్టరీ అంతా స్టడీచేసి ఓ నిర్ణయానికి వస్తాను; మా అమ్మాయిలాంటిది అన్నీ నాతో చెప్పుకోవచ్చు. ఎటువంటి సందేహాలూ అనవసరం. 'వైద్యోనారాయణా హరిః అన్నారు' అని. 'ఏంత మాట! ఇంతశ్రద్ధగా వినడానికయినా ఈ కాలపు డాక్టర్లకు తీరికుందా!' అనిపించాడు, లైపిస్టుచేత. ఆ తర్వాత ఆ అమ్మాయి, మంగ, చాలాసార్లు డాక్టరుగారింటికి వచ్చింది. ఓసారి ఎవరూలేనివేళ 'అదైనా నీ అనుమానం. మామూలుగా నెల నెలా అవడం లేదుకదూ?' అని అడిగేశాడు. మంగ అంగీకారంగా భోరుమని ఏడ్చేసింది. అంతకు ముందు నాలుగు నెలల క్రితం తనమరిదీ తనూ కలిశారని చెప్పలేక చెప్పలేక చెప్పి మరోమారు గొల్లుమంది. అనుమానం అనేదానికి స్థిరరూపం ఇచ్చి తన ప్రయోజనం కోసం వాడుకోడంలో ఎవరైనా కోదండంకో దండంపెట్టి వెనక్కి తగ్గవలసిందే. అందులో అదివరకే ఓసారి ఒకరికి ఈలవేసి పచ్చజండా ఊపిన ఊర్వశి ఆ మంగ. ఆమెను లోబరుచుకోడంలో తుఫాన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌ని మించిన దూకుడు చూపించాడు కోదండపాణి.

డాక్టరుగారు సహృదయులు గనుక ఒక బీదకుటుంబం బాధపడుతూ ఉంటే చూస్తూ ఊరుకోలేక, తన ఇంటి కాంపౌండులోనే రెండుగదుల మట్టి పాకను లేవదీసి, ఊరికే ఇచ్చాడు లైపిస్టుగారికి. వాళ్లూ మానుషం

ఉన్న వాళ్ళు గనక అద్దెలేకుండా ఉండలేక, ఏవో 'వాళ్ళు తిన్న పచ్చడిమెతుకుల్లోనే' ఇంత అతగాడికి పంపుతున్నారు. ఏదో పాపం ఆ అమ్మాయి మంగా, అతనూ కూడా ఎదుటిమనిషి ఒంటరిగా బాధపడడం ఇష్టంలేని దయాసముద్రులు గనక వీలువెంబడి ఒకరి మీద ఒకరు ప్రవహిస్తూ సహాయం చేసుకుంటున్నారు. వాళ్ళదీ వీళ్ళదీ ఒకే వంశం గనక నలుగురూ వింటున్నప్పుడు మంగ అతన్ని 'పెదనాన్నగారూ!' అనే పిలుస్తుంది గనక లోకం మరోలా అనుకునే అవకాశమేలేదు!

తనకీ విషయాలన్నీ ఎలా తెలిశాయో నేను అడగడం కూడా మరచిపోయినంత కథనశిల్పంలో ముంచి నన్ను మైమరపించి, ఆఖరిమాటగా కాశీపతి ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు.

'ఇంత అన్యాయం జరుగుతుంటే నువ్వు ఊరుకోకూడదు గోపీ. అందుకే నీతో చెప్పేను. ఎవరికీలేని కలంబలం నీకుంది. ఇలాంటివి పేర్లు పెట్టి ఉన్నదున్నట్టు కడిగిపారేస్తే గాని మన సంఘం బాగుపడదు. ఒకరుచెపితే నేను నమ్మేవాణ్ణికానని నీకు తెలుసు. ఆ మధ్య సెకండ్ షో సినిమానుంచి ఇంటికొస్తుంటే కాల్లో గాజుపెంకు గుచ్చుకున్నట్టయింది. ఏ సెప్టిక్ అవుతుందో ఏమిటో పోనీ మనవాళ్ళే గదా అని వాళ్ళింటి కెళ్ళేను. ఆ కిటికీ కన్నంలోంచి ఆ రాత్రి నేను చూసిన దృశ్యం ఛ, ఏమని వర్ణించను గోపీ... మన వాడి వయస్సేమి, ఈ పనులేమి! ఇక మనం తలెత్తుకు తిరగ్గలుగుదుమా!'

కాశీపతి వెళ్ళిపోయాక ఆలోచించుకు చూసుకుంటే ఎందుకో గాని ఇందులో ఇంత పిసరు అసహజమైనదేదీ నాకు కనిపించలేదు. పైగా ఎంతో తమాషాగా ఉన్నట్టు తోచింది. ఇదంతా చెప్పి, నేనిలా అంటే వాణి ఏమంటుందో! వెంటనే వెళ్ళి చెప్పకపోతే ఎక్కడో ఏదో బరస్ట్ అయిపోతుందన్నంత ఆతృతతో ఆటోమీద హోటల్ చేరేను.

నేనింకా నోరు విప్పకుండా నే ఫ్లాస్కులో కాఫీ కప్పులో పోసియిస్తూ 'ఒకటోరకం కథ విన్నాను, ఇవాళ ఒక చోట. ఎక్కడికెళ్ళిపోయారు? ఎప్పుడది మీ చెవిన వేద్దామా అని ఎంతో ఆతృతతో చూస్తున్నాను. వింటారా?' అని నా జవాబుకేనా ఎదురుచూడకుండా ఆరంభించింది! '...అతను రిటైరయి అయిదారేళ్ళు అవుతుంది. చేసింది చిన్న ఉద్యోగమైనా, చాలా పొదుపరి అయిన భార్య ఉండడం చేతా, పుట్టిన పిల్లలందరూ బాగుండి వృద్ధిలోకివచ్చి ఆడపిల్లలకి తేలిగ్గానూ, మొగపిల్లలకి భేషుగ్గానూ సంబంధాలు కలసిరావడంచేతా ఆఖరాఖరికి బాగా ఆస్తిపరుడయాడు. ఇక డబ్బువిషయంలో అతని జాగర్త ఎటువంటిదంటే 'పెళ్ళానికి నగచేసి ఇచ్చినా ఆమెకు ముట్టజెప్పే మొత్తంలో మజూరీ మినహాయించే కంసాలిభర్త' బాపతు! పెద్దకూతురూ ఆమెభర్తా ఇద్దరూ ఎడ్వకేట్లే అయి ఆ ఊళ్లోనే ప్రాక్టీసు పెట్టడంలో తనకి ఫేమిలీ హెడ్ గా ఇవ్వవలసినంత గౌరవం ఇవ్వడంలేదేమోఅనే శంకతో అసలు గొడవ ఆరంభమయింది.

పెళ్ళయిన కూతుళ్ళతో సహా ఇంటిల్లిపాదినీ చేర్చి 'దొమ్మరిముండా సంతానం నా పిల్లలు' అని అయిందానికీ కానిదానికీ తిట్టిపొయ్యడం అతనికి ఎప్పట్నుంచో అలవాటయింది. అయితే అతను రిటైరు అయేదాకా ఆ నిరంకుశం ఎలా ఓర్చేరో ఓర్చి, ఆ తరవాత అతను వింటూండగానే 'ముక్కోపి ముండాకొడుకు మా బాబు' అంటూ వ్యవహరిస్తూ వచ్చారు అతని పిల్లలు. ఇలా పట్టుదలలు పెరిగిపోయి అతనొక్కడూ ఒకటీ, ఇల్లంతా ఒకటీగా తయారయారు.

అంతకుముందే రెండేళ్ళ క్రితం ఒకటోరకం ఇల్లుకట్టుకున్నారు వాళ్ళు. అతగాడి ప్రావిడెంటు ఫండుగాక-ఏనాడో ఎంతో లోనుకి లోనయింది, అదిపోను ఏం మిగిలింది గనక!-పెళ్ళాం పెళ్ళాం నగలూ, ఉద్యోగాలు చేస్తున్న కొడుకులు పంపే సొమ్మూ-ఇలాంటివి చాలా కలిశాయి, ఆ ఇల్లు కొనడంలో. అప్పటికింకా ఇంతగా మాటలు మానేసేదాకా రాలేదు గనక ఇల్లు అతని పేరనే రిజిష్టరీ అయింది.

రాను రాను ముడి బిగిసింది గనక ఏడాదై ఆ యింట్లోనే ఓ పక్కగా ఔట్ హౌస్ లాంటిది వేయించుకున్నాడు. రెండువేల పైగా ఖర్చు పెట్టేడు, దానికి. కిచెన్ లేవేటరీ లాంటి సమస్తసదుపాయాలూ అమర్చుకున్నాడు అందులో. అంత డబ్బు అతనికెక్కడిదని అడిగితే జవాబు అంత కష్టమైంది మాత్రమేమీ కాదు. ఊరికే ఒక్కక్షణం గడపడం అతని పద్ధతికి విరుద్ధం. ఎవర్ని ఏ విధంగా పట్టుకున్నాడో రెండు ఇంగ్లీషు దినపత్రికలకి ఏజెన్సీ సంపాదించాడు. బజారులో ప్రైవ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఒకటి నడుపుతున్నాడు. ఇంగ్లీషులో బియ్యేదాకా కోచింగు ఇవ్వగలడు. ఉద్యోగం చేసే రోజుల్లో అతని రాబడి నూటయాభై అయితే ఇప్పుడు పదిహేను వందలు!

'ఏం చేసుకుంటాడు టయీ వయసులోయీడబ్బంతా?'అని ఎవరికో కాదు, అతనికే సందేహం వచ్చినట్టుంది. 'అయ్యో, యీ దిక్కుమాలిన జంఝాటనలో పడి ఇన్నేళ్లూ వృథా చేశానే!' అని మనసు చివుక్కుమనిపించినా, ఏడుస్తూ కూచునే తత్వంకాదు అతన్ది. కంటిచూపు కొంచెం తగ్గిందేమోగాని

పంటిచురుకూ వంటిబిగువూ చెప్పుకో దగ్గంతగా సడలలేదంటే చూసినవాళ్లు గాని నమ్మరు; ఏమైతేఅయిందని తిండి తగ్గించి టిఫిన్లమీద పడ్డాడు. మంచి నీళ్ళ బదులు మందు సేవించడం క్రమ క్రమంగా అలవాటుచేసుకున్నాడు.

ఈ విషయం చూచాయగా తెలిసినా, అపర దుర్వాసుడూ, అంత ఆస్తికీ హక్కుదారుడూ ఇదేమని అడగడానికి ఆ కుటుంబంలో ఎవరికి దమ్ములున్నాయి? అదిగాక ఆ కుటుంబంలో ప్రతి వ్యక్తికీ పైకి చెప్పుకోలేని ఏదో ఒక బలహీనతలాంటిది ఉండనే ఉంది, ఇక ఏ ధైర్యంతో ప్రశ్నిస్తారు? నీతి విషయంలో నిప్పులాంటిది ఆ యింట్లో అతని యిల్లాలు ఒక్కతే! కాని ఆమెకున్న శారీరక బలహీనత మరి ఎవరికీ లేదుగద! పేరుకి బతికుంది గాని మూడేళ్లై పక్షవాతంతో మాటేనా లేకుండా మంచాన పడిఉంది. ఆమె ఏమని అడుగుతుంది. అసలిదంతా ఆమెకి ఎవరు చెప్పారని!

అతను వేరింటికాపరం ఆరంభించాక మొదట్లో పెద్దింటినుంచి రెండు పూటలా కారియర్ వెళ్లేది. ఓ రోజు కూరలో పోపు సరిగ్గా వేగలేదనీ, ఓ రోజు అన్నం గంజిపొదిగిందనీ, ఇంకో రోజు పేడచెయ్యి కడుక్కోకుండానే పనిమనిషి కారియర్ తెచ్చిందనీ రోజుకో వంకపెట్టి పదిహేనోనాటికి బంద్ చేయించేశాడు. ఆ రోజునుంచి గుంటనక్కలాంటి ఓ వంటలక్కని కుదుర్చుకుని మరింతగా స్వేచ్ఛా వాయువులు పీల్చడం ఆరంభించాడు.

ఓ నాటి శుభలగ్నాన ఆ ముసలి వంటమనిషి కాలంచేసింది. ఆ తరవాత ఓరోజు జీతం పుచ్చుకోడానికి ఆ ముసల్దాని కూతురు అతని ఇంటికి వచ్చింది. అమ్మాయి పేరు రంగరాజ్యం. ఆమె మొగుణ్ణి ఏదో ఖూనీకేసులో సంబంధం ఉందని జెయిల్లో పెడితే తప్పించుకు పారిపోయాట్ట. ఆ తర్వాత ఎంత ప్రయత్నించినా అతని ఆచూకీ తెలియలేదట.

రంగరాజ్యం అతనిఇంట్లో కాలు పెట్టిననాడు అలా చూస్తూ ఉండిపోయాడు అతను. ముసల్దాన్ని చూస్తే చుంచూ, కొరకంచూ ఇలాంటివి గుర్తుకొచ్చేవి. దీన్ని చూస్తే చాకూ, మొగలిరేకూ ఇలాంటివి గుర్తుకొస్తున్నాయి! ఇది దాని కూతురా! ఇంకా నయం ఆ ముసల్ది ఇంకొంతకాలం బతికిందికాదు! దీని మొగుణ్ణి విడిచిపెట్టేరుకాదు! అనుకున్నాడు అతను. ఇప్పుడు ఇది ఎవరికూతురనే విషయం అంత ముఖ్యంకాదు, ఏ చీకటియింట్లో వెలుతురు?

మంచాన పడిఉన్న పెళ్ళానికేదో ద్రోహం తలపెడుతున్నానని కలలో కూడా ఆతను అనుకోలేదు. ఇన్నాళ్ళూ ఈ రకం సుఖం వెతుక్కోకుండా తనతనకెంత ద్రోహంచేసుకున్నాడో గదా అని బాధ పడ్డాడు.

తాగడంతోనే తనబతుకు తాపడం చెయ్యడానికి యికముందు ఒప్పుకోలేకపోయాడు. డబ్బుకీ, సుఖానికీ మొహం వాచిఉన్న రంగరాజ్యంకూడా ఆట్టే అడ్డు చెప్పలేదు!

వాణి మేడమీద బాల్కనీలో నిలబడితే ఆమెను గుర్తుపట్టిన మాబంధువు ఒకాయనపైకొచ్చి ఇదంతాచెప్పేడుట.

"నువ్వు వరసకి కూతుర్లాంటిదానివి కాబట్టి అరమర అభ్యంతరాలు లేక చెప్పేను గాని ఈ బూతుపురాణం కక్కలేక సిగ్గుతో చచ్చిపోయాననుకో. పక్కఇంట్లో గోడ ఒక్కటే అడ్డు సుమా. మనమలు, మనవరాళ్ళు, బండెడు సంసారం... కట్టుకున్న పెళ్ళాంతో అయినా అలా తిరిగి ఎరగం, ఓ సినిమాలా, ఓ షికార్లా! లోకం ఏమనుకుంటుందో అనైనా వెరవొద్దుటమ్మా? ఇంతకీ కట్టుకున్న

పెళ్ళాం ననుకుందో ఏమిటో ఆ దిక్కుమాలిన ముండ. మా పక్కింటి సూపర్‌వైజరుగారి అమ్మాయితో, దాని యాడుదేలే, చెబుతుందిట 'ఈ మధ్య ఆయనకి ఉన్నట్టుండి వెర్రిజ్వరం వచ్చేసిందొసే. తగ్గేదాకా నాకు మతిలేదనుకో. నా పసుపూ కుంకుమా నిలబెట్టుతండ్రీ అని నేను మొక్కని దైవం లేదంటే నమ్ము' అనీ. బాగుందా ?"

మేడమెట్లదాకా అతన్ని సాగనంపడానికి వచ్చిన వాణితో ఆఖరిమాటగా అతను అంటాడుట.

'చూడమ్మాయీ, నేను చెప్పినదంతా గుర్తుంచుకున్నావుకదూ ? ఇదంతా ఉన్నదున్నట్టు ఏదైనా పత్రికకి పంపమని నీ మొగుడికి చెప్పు. వీళ్ళ బండారం బైటపెట్టించి యిప్పటికైనా వీళ్ళఆట కట్టించండి. ఆస్తంతా అతనిపేర ఉంది. ఎక్కడ ఆ రంగరాజ్యం పేర పెట్టేస్తాడో అని పైకి కక్కలేక కుటుంబమంతా కుత కుత ఉడికిపోతున్నారు. ఎలాగైనా ఇది రచ్చకీడ్చి వీళ్ళ అమానుషం ఆపించండి. ఇక నే వెడతా! అన్నట్టు ఆ నీతిబాహ్యుడి పేరు నీకు చెప్పనేలేదు కదూ! కాశీపతి... మావాడికి వరసకి మామయ్య అవుతాడు. ఇక నా సంగతా ? కోదండం బాబాయి అని చెప్తే చాలు మావాడికి అర్థమౌతుంది' అని వెళ్ళిపోయాట్ట. ఆ పేర్లు చెవిలో పడీపడగానే కొన్ని నిమిషాలపాటు నాకు భూమ్యాకాశాలు ఆనలేదు... అర్థమయింతర్వాత నవ్వాగలేదు... జరిగిందంతా వాణికి చెప్పడానికి కొంత టైం పట్టింది.

'దసరా సచ్చినోడు' మాటలు నేను కాకపోతే మరొకరు రాస్తారు. అది ఎవరు రాసినా ఒకటే కనక 'రాయమని మమ్మడగవలెనా, మాని బతుకుట సాధ్యమా ?' అని వాడవాడలా కలం చేత్తో పట్టుకోగలిగిన కవులూ, కపియిత్రులూ సినిమా ఛాన్సుకోసం కలవరిస్తున్నారు, గనక. కాని ఇంతటి అసాధారణపు కథలు వినే ఛాన్సు మాత్రం అందరికీ దొరకదు. మనం తప్పించుకుందామని చూసినా ఎంత హుషారైన కథలు చెవిన వేసిపోయారు మన బంధువులు !'

'మన బంధువులు, ఏమిటి! మా బంధువులు అనండి. అరవై యేళ్ళ వయస్సులో ఆ పాడుబుద్ధి ఏమిటో తలుచుకోడానికే సిగ్గుగా అసహ్యంగా ఉంది. దాన్ని మీరు వెనకేసుకు రావడం ఒకటా ? ఛీఛీ ! మా చిన్నాన్న వరసైన దామోదరం కూడా ఈ ఊళ్ళోనే ఉన్నాడు. వీళ్ళ కంటె ఏ అయిదేళ్ళో చిన్నేమో కూడాను. ఇరవై ఏళ్ళై మా పిన్ని పోయింది. చూసుకు బతకడానికి మళ్ళీయేం పిల్లా పాపా ? ఏళ్ళతరబడి మంచి ముత్యంలా రోజులు గడుపుకు వస్తున్నాడు. ఇలాంటి వెధవ బుద్ధులు మాటవరసకైనా అతని దగ్గర ఎరుగుదుమా. అందరూ ఒకలాగే ఉంటారా!'

'అందరూ ఒకలాగే ఉంటారో లేదో నాకు తెలీదుగాని మీ దామోదరంగారి సంగతిమాత్రం బాగా ఎరుగుదును ! ఫేమిలీ ప్లేనింగ్ మంత్రిగా గవర్నమెంటు అతన్నింకా ఎందుకు గుర్తించదో నాకు బోధపడ్డంలేదు !' అని అనుకోకుండా జోక్ వేసేసి నాలిక కరుచుకున్నాను.

'ఏమిటీ అర్థంలేనిమాటలు- ఆయన గురించి మీకేం తెలుసు ?'

'ఈ సెక్సు అనేది పైకి ప్రదర్శించడంలో కొందరికి అవకాశం ఉంటుంది. కొందరికి ఉండదు. మానసికంగా మాత్రం ఎవరైనా ఒకటే అనిపిస్తుంది. మీ దామోదరంగారు కూడా తక్కువవాడని నేననుకోను. ఫిజికల్ గా ఆయనకి కుదర్లేదు. అంతే ! మన ఫేమిలీ డాక్టరు జోసెఫ్ లేడూ ఆయనే ఓసారి చెప్పేడు ఏదో మాటలో మాటొచ్చి, అతను మన రిలేషన్ అని తెలీక ! ఇందాక ఫేమిలీ ప్లేనింగ్ విషయంలో అతన్నెందుకు రిఫర్ చేశానంటే అతనిద్వారా ఇక సంసారం విస్తరించే ప్రమాదం లేదు గనక. మీ దామోదరంగారు ఇంపొటెంట్ అని జోసెఫ్ చెప్పాడు గనక !' వాణి తేరుకోడానికి మళ్ళీ కొంత టైంపట్టినట్టుంది. మా సంభాషణ మరోసారి మా తొలి కథానాయకులమీదకు మళ్ళింది.

'అయితే వీళ్ళిద్దర్లోనూ ఏ తప్పూ మీకు కనబడలేదా ? వాళ్ళుచేస్తున్న పనే ఎదుటివాడు చేస్తూంటే అంత ఏడుపు దేనికి ?'

'అది అతి సహజమైన మానసిక బలహీనత. వాళ్ళ ఎంటర్‌ప్రైజింగ్ స్పిరిట్‌తో పోల్చిచూసినప్పుడు యీ వీక్నెస్‌ని ఇగ్నోర్ చెయ్యొచ్చు. పుట్టిన ప్రతి మనిషికీ సుఖపడే హక్కుంది. అదెప్పుడు గుర్తిస్తారో ఎలా నిర్ణయించుకుంటారో అది వారి వారి వ్యక్తిగత విషయం. మనలో మన మాట. ఇది మనకిమాత్రం ఏమైనా తక్కువ పాళ్ళలో ఉందనా?' అని స్వరం తగ్గించి, కళ్ళల్లో కళ్ళుపెట్టి చూస్తూ అన్నాను.

'ఏది?'

ఎలా చెప్పాలో బోధపడక చూస్తూంటే ఎదుటి సినిమాహాలు ముందు ఎలక్ట్రిక్ పోల్ కి వేలాడుతున్న బోర్డు ఆప్తమిత్రుడిలా కనిపించింది. నేను కావాలని మా గదివైపు చూపిస్తూ చదివాను. 'ఇక్కడ దినసరి రాత్రి ఆటలుగాక శనాదివారములు విధిగా మ్యాటనీలు వేయబడును.'

'ఛ, ఏంపోకిరీ మేళం బాబూ !' అంటూ ఫోం బెడ్ మీదకి పరిగెట్టింది వాణి. ఆ మాటతోనే ఆ నడకలోనే ఫోర్సుతో నన్ను ఆహ్వానిస్తూ.

———